

METODOLOŠKI DOKUMENT
MJESEČNO ISTRAŽIVANJE O ZAPOSLENIMA

Sarajevo, 2021. godina

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51

Elektronska pošta: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. Dr. Emir Kremić, direktor

SADRŽAJ

UVOD.....	4
SKRAĆENICE.....	4
1. OSNOVNE ADMINISTRATIVNE INFORMACIJE	
1.1. Naziv istraživanja	5
1.2. Nositelj istraživanja (područje statistike) i periodika istraživanja	5
1.3. Pravna osnova statističkog istraživanja.....	5
1.4. Obaveza davanja podataka	5
1.5. Povjerljivost i zaštita podataka	5
2. METODOLOŠKE OSNOVE	
2.1. Cilj istraživanja	5
2.2. Predmet istraživanja.....	5
2.3. Izvještajne jedinice	6
2.4. Adresar izvještajnih jedinica	6
2.5. Vrijeme i metoda prikupljanja podataka	6
2.6. Relevantni zakonski propisi i standardi	6
2.7. Definicije i objašnjenja.....	6
2.8. Primjena Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010.....	7
3. ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA	
3.1. Učesnici u provođenju istraživanja	7
3.2. Periodika i rokovi za prikupljanje podataka	7
3.3. Obuhvat i uporedivost	7
3.4. Rezultati istraživanja i objava podataka	7
3.5. Namjena podataka	8
3.6. Korisnici podataka.....	8

UVOD

Mjesečnim statističkim istraživanjem o zaposlenima preuzimaju se i statistički obrađuju podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u poslovnim subjektima (pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima) koji posluju na teritoriji FBiH – puni obuhvat.

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u FBiH od 2017. godine, dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH.

Prije 2017. godine podaci o broju zaposlenih prikupljali su se putem Mjesečnog statističkog istraživanja o zaposlenima i plaći (RAD-1).

Podaci o zaposlenima služe kao kratkoročni pokazatelj razvoja ekonomije i elementi za izradu dugoročnih i kratkoročnih razvojnih programa u području ekonomske i socijalne politike.

SKRAĆENICE

BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FZS	Federalni zavod za statistiku
KD BiH 2010	Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010
NACE Rev.2	Europska klasifikacija ekonomskih djelatnosti
SPR	Statistički poslovni registar

1. OSNOVNE ADMINISTRATIVNE INFORMACIJE

1.1. Naziv istraživanja

Mjesečno statističko istraživanje o zaposlenima.

1.2. Nosilac istraživanja (područje statistike) i periodika istraživanja

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u FBiH od 2017. godine dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH. U broj zaposlenih osoba u FBiH uključeni su zaposleni u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima (puni obuhvat), koji posluju na teritoriji FBiH - prema mjestu rada.

Istraživanje se provodi u sklopu Sektora za statistiku stanovništva i društvene statistike, u Odsjeku za statistiku tržišta rada.

Periodika istraživanja i obrada podataka je mjesečna.

1.3. Pravna osnova statističkog istraživanja

Statističko istraživanje o zaposlenima provodi se na osnovu Zakona o statistici u FBiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 09/09), Programa i Plana provođenja statističkih istraživanja od interesa za FBiH.

1.4. Obaveza davanja podataka

Obaveza razmjene podataka sa ovlaštenim organima i institucijama zasniva se na članu 32. Zakona o statistici u FBiH. Zakonom o Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH" br. 42/09, 109/12, 86/15 i 30/16) Federalni zavod za statistiku je definisan kao jedan od korisnika Jedinstvenog sistema. Prema članu 4. navedenog Zakona Porezna uprava Federacije BiH vrši registraciju subjekata upisa i prikupljanje podataka u ime Korisnika Jedinstvenog sistema.

1.5. Povjerljivost i zaštita podataka

Podaci koji se preuzimaju i statistički obrađuju putem ovog istraživanja koristit će se isključivo za statističke svrhe i neće se objavljivati kao pojedinačni. Upotreba, povjerljivost i zaštita podataka utvrđena je članovima od 36. do 42. Zakona o statistici FBiH i primjenjivat će se prilikom statističke obrade predmetnih podataka.

2. METODOLOŠKE OSNOVE

2.1. Cilj istraživanja

Osnovni cilj Mjesečnog statističkog istraživanja o zaposlenima jeste dobivanje podataka o ukupnom broju zaposlenih na teritoriji FBiH (zaposleni u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima) prema mjestu rada tj. mjestu sjedišta poslovnog subjekta i pripadajuće jedinice u sastavu, a ne prema mjestu stanovanja zaposlene osobe. Na ovaj način rezidenti FBiH zaposleni izvan teritorije FBiH nisu obuhvaćeni ovim podacima.

2.2. Predmet istraživanja

Predmet ovog istraživanja su podaci o ukupnom broju zaposlenih po spolu u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima koji posluju na teritoriji Federacije BiH.

Istraživanjem o zaposlenima u pravnim osobama obuhvaćeni su zaposleni koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena. U ove podatke uključeni su i zaposleni u odbrani i policiji.

Istraživanjem o zaposlenima u obrtu i srodnim djelatnostima obuhvaćeni su zaposlenici i vlasnici kojima je obrt osnovno zanimanje.

2.3. Izvještajne jedinice

Izvještajna jedinica je Porezna uprava FBiH. Jedinice posmatranja su poslovni subjekti koji posluju na teritoriji FBiH (pravne osobe i obrt i srodne djelatnosti).

2.4. Obuhvat istraživanja

Mjesečno statističko istraživanje o zaposlenima obuhvaća broj zaposlenih osoba koje su evidentirane u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa a zaposlene su u poslovnim subjektima i pripadajućim jedinicama koje posluju na teritoriji Federacije BiH.

Porezna uprava FBiH iz baze Jedinstvenog sistema registracije, kontrole i naplate doprinosa stavlja na raspolaganje mjesečno podatke o zaposlenima u pravnim osobama i pripadajućim jedinicama u sastavu i obrtu i srodnim djelatnostima, koji posluju na teritoriji FBiH. Preuzimanje podataka vrši se elektronskim putem, korištenjem servisa File Transfer Protocol (FTP).

Iz preuzete baze za potrebe obrade podataka o broju zaposlenih u FBiH izdvajaju se subjekti sa statusom aktivnosti: 1-aktivni, 4-novoregistrovani i D-doseljeni prema stanju u SPR. U podatke o broju zaposlenih uključeni su i zaposleni u jedinicama u sastavu koje posluju na teritoriji Federacije BiH a čije je sjedište u RS ili BD, sa druge strane nije uključen broj zaposlenih u jedinicama poslovnih subjekata iz FBiH, a koje posluju izvan teritorije FBiH.

Prilikom redovne obrade podataka isključeni su iz obrade poslovni subjekti koji imaju status aktivnosti 2-neaktivni i 3-mirovanje i subjekti koji imaju djelatnost KD BiH 2010 "T" i "U".

Područja djelatnosti T - Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe i Područja djelatnosti U - Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i organa, nisu obuhvaćeni istraživanjem o zaposlenima.

Za obradu podataka o zaposlenima polja status aktivnosti, šifra djelatnosti, kanton i općina preuzimaju se iz SPR. Navedena polja se u SPR ažuriraju iz statističkih istraživanja i drugih izvora.

2.5. Vrijeme i metoda prikupljanja podataka

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH od 2017. godine dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH.

Rok Poreznoj upravi FBiH za stavljanje na raspolaganje podataka u elektronskoj formi prema Federalnom zavodu za statistiku je do 10. - tog u mjesecu za prethodni mjesec.

Rok završetka obrade mjesečnih podataka o zaposlenima u Federalnom zavodu za statistiku je oko 15. – tog u mjesecu (izvještajni mjesec + 45 dana). Rokovi za objavu podataka za svaki mjesec su navedeni u kalendaru publikovanja koji se objavljuje na web stranici FZS.

2.6. Relevantni zakonski propisi i standardi

Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH" br.26/16),

Kolektivni ugovori između zaposlenika i poslodavaca,

Zakon o Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine Federacije BiH" br. 42/09, 109/12, 86/15 i 30/16),

Zakon o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/07 i 80/11),

Pravilnik o razvrstavanju poslovnih subjekata prema klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 72/17),

Odluka o Klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 („Službeni glasnik BiH", broj 47/10), koja se primjenjuje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine na osnovu člana 5. Zakona o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/07 i 80/11).

2.7. Definicije i objašnjenja

Zaposleni obuhvaćaju zaposlenike u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima i vlasnike obrta i srodne djelatnosti.

Zaposlenici su osobe koje su zasnovala radni odnos sa poslodavcem (pravnom ili fizičkom osobom), bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena.

Vlasnik obrta ili srodne djelatnosti je osoba koja je vlastitim sredstvima osnovala obrt ili srodnu djelatnost, u kojoj u svoje ime i za svoj račun sama ili uz pomoć zaposlenika obavlja djelatnost.

Godišnji prosjek broja zaposlenih izračunava se kao aritmetička sredina mjesečnih stanja.

2.8. Primjena Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010

Uporediva vremenska serija podataka o zaposlenima prema Klasifikaciji djelatnosti KD BiH 2010 (usklađena sa EU klasifikacijom NACE Rev.2) raspoloživa je od 2017. godine, kada se prešlo na administrativni izvor statistike zaposlenosti.

3. ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

3.1. Učesnici u provođenju istraživanja

Federalni zavod za statistiku utvrđuje metodologiju istraživanja, a Planom statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH definišu se statistička istraživanja i aktivnosti. Plan statističkih istraživanja sadrži sljedeće: naziv istraživanja, nosioca istraživanja, sadržaj i namjenu istraživanja, periodiku provođenja (mjesečno, tromjesečno, godišnje i sl.), referentni period ili datum na koji se podaci odnose, jedinicu posmatranja, izvor i način prikupljanja, izvještajnu jedinicu, rokove za izvještajne jedinice kao i rokove u kojima će se obraditi podaci i objaviti rezultati istraživanja, nivo za koji će se objavljivati rezultati.

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH od 2017. godine dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH.

3.2. Periodika i rokovi za prikupljanje podataka

Podaci o broju zaposlenih osoba se preuzimaju od Porezne uprave FBiH i statistički se obrađuju u mjesečnoj periodici.

Rok Poreznoj upravi FBiH prema Federalnom zavodu za statistiku je do 10. - tog u mjesecu za prethodni mjesec.

Rok završetka obrade mjesečnih podataka o zaposlenima u Federalnom zavodu za statistiku je oko 15. – tog u mjesecu (izvještajni mjesec + 45 dana).

3.3. Obuhvat i uporedivost

Mjesečno statističko istraživanje o zaposlenima obuhvata broj zaposlenih osoba evidentiranih u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa, a zaposlene su u aktivnim, novoregistrovanim i doseljenim poslovnim subjektima i pripadajućim jedinicama koje posluju na teritoriji Federacije BiH. Status aktivnosti poslovnih subjekata ne preuzima se iz administrativnog izvora nego iz SPR FZS koji se ažurira iz statističkih istraživanja i svih drugih izvora.

Broj zaposlenih obuhvata zaposlene u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima (broj vlasnika u osnovnom obrtu i zaposlenika u svim vrstama obrta) – puni obuhvat.

Ukupan broj zaposlenih u FBiH ne obuhvaća individualne poljoprivrednike, zaposlene u poslovnim jedinicama koje posluju izvan teritorije Federacije BiH. U obradu zaposlenih se takođe ne uključuju zaposleni u poslovnim subjektima čiji je status aktivnosti u SPR FZS neaktivan ili mirujući kao ni zaposleni u djelatnostima KDBiH 2010:

T - Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe i Područja djelatnosti U - Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i organa, nisu obuhvaćeni istraživanjem o zaposlenima.

3.4. Rezultati istraživanja i objava podataka

Obradom podataka o zaposlenima dobivaju se podaci o zaposlenima u FBiH i nominalni indeksi kretanja broja zaposlenih.

Podaci za nivo Federacije BiH publikuju se prema područjima i oblastima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010, na mjesečnom nivou. Na godišnjem nivou se publikuju podaci o zaposlenima do nivoa kantona prema područjima djelatnosti i nivoa općina samo ukupno, bez

podjele na djelatnosti. Razlog za ovo je povjerljivost i zaštita individualnih podataka, na što nas obavezuje Zakon o statistici u Federaciji BiH, članovi 36-39.

Naime, u pojedinim općinama područja djelatnosti su predstavljena sa malim brojem izvještajnih jedinica, do 3 izvještajne jedinice, što onemogućava objavu podataka, a u cilju zaštite individualnih podataka.

Prema kalendaru publikovanja, prvi rezultati se objavljuju u mjesečnim saopćenjima 45 dana od kraja referentnog mjeseca, tj. oko 15. – tog u mjesecu.

Pored mjesečnih saopćenja podaci se objavljuju u publikaciji „Mjesečni statistički pregled Federacije BiH“, godišnjem saopćenju „Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u Federaciji BiH po kantonima i općinama“, tematskom biltenu „Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u Federaciji BiH“, statističkom godišnjaku, publikaciji „Federacija BiH u brojkama“, publikaciji „Kantoni u brojkama“.

Rokovi za objavu podataka su navedeni u kalendaru publikovanja koji se objavljuje na web stranici FZS.

3.5. Namjena podataka

Podaci o broju zaposlenih služe kao kratkoročni pokazatelji razvoja ekonomije i elementi za izradu dugoročnih i kratkoročnih razvojnih programa u području ekonomske i socijalne politike.

3.6. Korisnici podataka

Glavni korisnici podataka jesu vladina tijela, zavodi i druge državne institucije, tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, sindikati, udruženja poslodavaca, istraživači, naučnici, novinari i međunarodne organizacije.